

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ

A) Αναμνήσεις από την περίοδο της Χούντας (1967-1974)

Προτείνουμε να πάρετε συνέντευξη από ένα άτομο του οικογενειακού (γονείς, παππούδες/γιαγιάδες ή άλλα μέλη της οικογένειας) ή του φιλικού περιβάλλοντος σας που να έζησε την περίοδο εκείνη:

- Τι θυμούνται από την καθημερινή ζωή εκείνη την περίοδο;
- Πώς θεωρούν ότι επηρέασε η χούντα την καθημερινότητα τους;

Ειδικότερα σε σχέση με τις αναμνήσεις τους από το σχολείο

- Πώς θυμούνται ότι ήταν η σχολική ζωή κατά την περίοδο της χούντας;
- Ποιες ήταν οι συνθήκες στο σχολείο;
- Πώς πιστεύουν ότι επηρέασε η χούντα την εκπαίδευση;

Αν θέλετε μπορείτε να πάρετε και περισσότερες από μια συνεντεύξεις.

B) Προσωπικές σκέψεις και εντυπώσεις από την έρευνα

Σε σχέση με όσα εσείς ζήσατε και μάθατε στο σχολείο για την περίοδο εκείνη και το Πολυτεχνείο:

- i) Μάθατε κάτι καινούργιο μέσα από όλη αυτήν τη διαδικασία;
- ii) Τι σας βοήθησε για να το μάθετε;

Συλλογή Τεκμηρίων

- Ζητήστε από τον/ την αφηγητή να σας δείξει φωτογραφίες, έγγραφα, αντικείμενα και άλλα τεκμήρια από την εποχή εκείνη, ως ιστορικό προσωπικό αρχείο (ειδικά τα αντικείμενα, «αφηγούνται» και κινητοποιούν το σύνολο των αισθήσεων, όχι μόνο την όραση)
- Σκεφτείτε... πώς αυτά τα τεκμήρια βοηθούν στην κατανόηση της περιόδου και των συνθηκών στην εκπαίδευση;

Μπορείτε να κρατήσετε τα τεκμήρια ψηφιακά. Ηχογραφείτε ή βιντεοσκοπείτε την συνέντευξη και έχει ενδιαφέρον να τραβήξετε βίντεο, φωτογραφίες κτλ. τα υπόλοιπα τεκμήρια

ΠΩΣ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΙ ΚΑΝΕΙΣ...

Σκεφτόμαστε γύρω από το θέμα

Βρίσκουμε και μελετούμε υλικό από διάφορες πηγές όπως παρόμοιες δουλειές ή πληροφορίες από βιβλία, το διαδίκτυο και αρχειακές πηγές (έγγραφα, εφημερίδες, φωτογραφίες της εποχής κ.ά.)

Αποφασίζουμε τα χαρακτηριστικά του αφηγητή ή της αφηγήτριας μας

Από ποιόν/α θα πάρουμε συνέντευξη;

Ενδεικτικά κριτήρια για την επιλογή:

Γνωρίζει από πρώτο χέρι όσα ερευνούμε;

Κατανοεί τη σημασία της έρευνας μας και θέλει να συμβάλει σε αυτήν; Επιθυμεί να δώσει τη μαρτυρία του/της για την περίοδο εκείνη;

Μαθαίνουμε (αν δεν γνωρίζουμε) βιογραφικά στοιχεία, την καταγωγή, συνθήκες ζωής κτλ.

Σεβασμός στον/στην αφηγητή/τρια: στον χώρο και τον χρόνο του, τη συναισθηματική του κατάσταση κτλ.

Η συνέντευξη δίνεται με τη θέληση του/της: πρέπει να έχει ενημερωθεί για το σκοπό της έρευνας, τις πιθανές χρήσεις της μαρτυρίας, π.χ. παρουσίαση της στο πλαίσιο μιας ψηφιακής αφήγησης και να συναινέσει

Ειδική μέριμνα σε ευάλωτες ομάδες: ηλικιωμένους, θύματα κ.ά.

Εμπιστευτικότητα στις πληροφορίες και σε ενδεχόμενους περιορισμούς που θέτει, π.χ. αν επιθυμεί η μαρτυρία να είναι ανώνυμη ή επώνυμη

Δεν λογοκρίνουμε, αντίθετα επιδιώκουμε να καταγραφούν όλες οι απόψεις

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Το πλάνο

- Πόσο χρόνο θα χρειαστούμε;
- Πότε θα γίνει;
- Που;

Καλή προετοιμασία και επικοινωνία μπορεί να φέρει πλούσια στοιχεία στη διαδικασία

Η βιογραφική αφηγηματική συνέντευξη είναι ένας τύπος «ανοικτής» συνέντευξης, όπου ο/η ερωτώμενος/η καλείται να αφηγηθεί μια περίοδο της ζωής του/της χωρίς προετοιμασία, ανακαλώντας προσωπικές εμπειρίες, βιώματα και γεγονότα από τη μνήμη του.

Μπορούμε να έχουμε ζητήσει να φέρει ό,τι έχει κρατήσει από εκείνη την περίοδο (φωτογραφίες, ημερολόγιο, πράγματα από το σχολείο ή κάτι που να του θυμίζει όσα έζησε κτλ.).

Κυρίως μας ενδιαφέρει να θυμηθεί συγκεκριμένα γεγονότα, βιώματα και συναισθήματα από το παρελθόν του/της και να τα περιγράψει με λεπτομέρεια.

Η έμφαση δεν επιδιώκουμε να είναι στο να εκθέσει τις απόψεις του/της για την περίοδο εκείνη, καθώς οι απόψεις συνήθως είναι πιο γενικές και λιγότερο συνδεδεμένες με συγκεκριμένα γεγονότα και συναισθήματα. Για αυτό είναι σημαντικό να εστιάσουμε στο να αφηγηθεί πρώτα τα όσα έζησε και θυμάται ακόμα κι αν φιλτράρει τις αναμνήσεις του/της (θα θέσουμε ερωτήσεις που ζητούν να πει την γνώμη του/της ή να κρίνει αφού έχουμε συλλέξει πλούσιο υλικό για τις εμπειρίες).

Οδηγός συνέντευξης

Καταγράφουμε τα βασικά σημεία που θέλουμε να καλύψουμε.

Brainstorming ερωτήσεων. Αρχικά γράφουμε πολλές ερωτήσεις και στη συνέχεια επιλέγουμε τις πιο κατάλληλες.

Οργάνωση ερωτήσεων: Βάζουμε τις ερωτήσεις σε λογική και χρονική σειρά. Δεν είναι απαραίτητο να ακολουθήσουμε αυτή τη σειρά κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Αλλά πάντα βοηθά ένα γενικό πλάνο.

Η συνέντευξη

- Αφήνουμε τον/την αφηγητή/τρια να πει την ιστορία του/της με το δικό του/της τρόπο, ακολουθώντας το ρυθμό του/της.

Η αφήγηση είναι ανοιχτή, χωρίς διακοπές και χωρίς περιορισμούς ως προς το χρόνο ή το περιεχόμενο.

Παραδείγματα ερωτήσεων:

«Τι θα ήθελες να μου διηγηθείς από την περίοδο της χούντας;»

«Τι θυμάσαι από εκείνη την περίοδο;»

Ο/η αφηγητής/τρια χρειάζεται να αφηθεί ελεύθερος/η να επιλέξει τον τρόπο και την αφηγηματική διαδρομή που θα ακολουθήσει.

Για παράδειγμα:

Θα ήθελα να γυρίσεις πίσω στην περίοδο της χούντας και να μου διηγηθείς όσα γεγονότα και εμπειρίες θυμάσαι και ήταν για σένα σημαντικά. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις όσο χρόνο θέλεις. Δε θα σε διακόπτω κάνοντας ερωτήσεις και, αν θέλω να σε ρωτήσω κάτι, θα το κάνω όταν ολοκληρώσεις όσα θυμάσαι»

- ❑ Σε επόμενη φάση μπορούμε να κάνουμε διευκρινιστικές ερωτήσεις για όσα ειπώθηκαν ώστε να φωτιστούν λεπτές πτυχές.
- ❑ Αφού ολοκληρωθεί αυτό το στάδιο, μπορούμε να κάνουμε ερωτήσεις που δεν απαντήθηκαν με βάση τον οδηγό συνέντευξης. Για παράδειγμα ρωτάμε για κάτι που δεν έχει αναφερθεί. Οι ερωτήσεις χρειάζεται να είναι προσαρμοσμένες στην κάθε περίπτωση και ανοιχτά διατυπωμένες.
- ❑ Τέλος, αν το θεωρήσουμε σκόπιμο, μπορούμε να ρωτήσουμε για κάποιες «αμφιλεγόμενες» διαστάσεις ή στοιχεία που αναδεικνύουν αντικρουόμενες απόψεις, με τη μορφή διευκρινιστικών ανοιχτών ερωτήσεων και με ευγένεια. Μπορούμε να αξιοποιήσουμε εδώ και τα τεκμήρια όσων είδαμε/ακούσαμε στην έκθεση. Γενικά, κρατάμε ουδέτερη στάση για να μην επηρεάσουμε τη διαδικασία.

Επεξεργασία των συνεντεύξεων

Απομαγνητοφωνήσεις

- Η απομαγνητοφώνηση αποτελεί μια μορφή ερμηνευτικής προσέγγισης της συνέντευξης.

Το απομαγνητοφωνημένο κείμενο μπορούμε να το δούμε και μαζί.

- Μετά τη λήψη της συνέντευξης ακολουθεί επεξεργασία:

Τα βίντεο ή τα ηχητικά χωρίζονται σε απόσπασματα, συνοδεύονται από λέξεις-κλειδιά και επεξηγηματικό υλικό (επιπρόσθετες πληροφορίες, σύνδεση με ιστορικό υλικό κτλ.)

Θα πούμε περισσότερα για τον τρόπο που θα δημιουργήσουμε την ψηφιακή αφήγηση αφού συγκεντρώσουμε το υλικό

Γενικά για την επεξεργασία...

Εντάσσουμε τη μαρτυρία στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο, γι' αυτό προετοιμαζόμαστε κατάλληλα ακόμη και πριν τη συνέντευξη. Προσπαθούμε να κατανοήσουμε τα λόγια και τα νοήματα των αφηγητών μας. Χρησιμοποιούμε κριτική σκέψη και δεν θεωρούμε τίποτα δεδομένο.

www.askiarchives.eu

<https://www.askiweb.eu/index.php/el/2015-09-21-08-27-59/2015-09-21-09-35-38>

Ομάδες Προφορικής Ιστορίας – Η ιστορία απο τα κάτω

www.epi.uth.gr